

SKRIFTLIG FRÅGA TILL STATSRAÅD

Från Riksdagsförvaltningen
2022-11-10
Besvaras senast
2022-11-16 kl. 12.00

Till kulturminister Parisa Liljestrånd (M)

2022/23:48 Politiken för urfolket samerna

I tusentals år har det samiska folket bebott de norra delarna av Sverige, Norge, Finland och Kolahalvön i Ryssland – ett område som kallas Sápmi. Det är något vi bör värna om och vara stolta över. Ändå präglas statens historiska relation gentemot samerna av övergrepp och missförhållanden. Den strukturella rasism och diskriminering som det samiska folket genom historien har utsatts för får konsekvenser än i dag.

Urfolkspolitiken är ett av de rättighetsområden där Sverige ådrar sig mest internationell kritik. År efter år kritiseras Sverige av olika FN-organ och Europarådet för våra uteblivna reformer. Länder som i andra avseenden är jämförbara – Norge, Kanada, Nya Zeeland och Australien – har tagit tag i sin historia och sina frågor. Sverige är numera undantaget.

Miljöpartiet har under tiden i regering drivit på för att förstärka arbetet för urfolket samernas rättigheter och villkor. Vi fick efter många års arbete en konsultationsordning på plats, där nästa steg i införandet är planerat att tas 2024. Vi förverkligade den största satsningen på nationella minoritetsspråk på över tio år med bland annat en satsning på det nordiska språksamarbetet Giellagaldu, förstärkning av samiska språkcentrum samt utökat stöd till Samernas bibliotek – satsningar som denna mandatperiod behöver permanentas. Förhandlingen om en nordisk samekonvention är i sitt slutskede. Arbetet med repatriering av samiska kvarlevor och heliga föremål har tagit flera steg och ett riksdagsbeslut våren 2022 pekar på att arbetet behöver påskyndas och förstärkas ytterligare. Och efter en förankringsprocess tillsattes en sanningskommission som nu ska arbeta för att kartlägga och granska den gentemot samerna förda politiken i ett historiskt perspektiv och dess konsekvenser för det samiska folket samt lämna förslag på åtgärder som kan bidra till upprättelse och främja försoning.

Viktiga steg har tagits, men mycket kvarstår att göra. Det är nu av yttersta vikt att arbetet som har satts igång fortsätter med intensifierad kraft.

Därför är det beklagligt att det ingenstans i den nya regeringens politiska viljeriktningar, varken i Tidöavtalet eller i Ulf Kristerssons regeringsförklaring, nämns något om politiken för urfolket samerna. Inte heller i regeringens budget för 2023 finns några satsningar eller tydliga utfästelser för arbetet framåt, utöver en mindre förstärkning av Sameskolstyrelsen.

Det var positivt att kulturminister Parisa Liljestrand, som ansvarig minister för samepolitiken, deltog vid den samiska minnesdagen den 29 oktober, arrangerad av Sameföreningen i Stockholm, Amnesty Sápmi och Centrum för mångvetenskaplig forskning om rasism, Cemfor, vid Uppsala universitet.

I sitt anförande nämnde kulturministern en del av de steg som tagits, som konsultationsordningen och sanningskommissionen, och att hon ser fram emot att ta del av sanningskommissionens resultat samt föra en dialog med samerna om politikens inriktning framåt.

Nu är det avgörande är att konkreta steg fortsätter att tas för att stärka urfolket samernas rättigheter samt tillgång till sitt språk och sin kultur. Det är en skyldighet vi som stat har gentemot det samiska folket.

Med anledning av detta vill jag fråga kulturminister Parisa Liljestrand:

Vilka åtgärder avser ministern att vidta för att stärka urfolket samernas språk, kultur och rättigheter under mandatperioden?

.....

Amanda Lind (MP)

Överlämnas enligt uppdrag

Gergö Kisch